

V Bruseli 17. decembra 2025
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2025/0419 (COD)**

**16973/25
ADD 5**

**ECOFIN 1767
FISC 378
UD 314
ENV 1407
CLIMA 609
IA 236**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	17. decembra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	SWD(2025) 989 final
Predmet:	PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU Sprievodný dokument k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu jeho pôsobnosti na nadväzujúci tovar a opatrenia proti obchádzaniu

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2025) 989 final.

Príloha: SWD(2025) 989 final

V Bruseli 17. 12. 2025
SWD(2025) 989 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE
ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady,
ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu jeho
pôsobnosti na nadväzujúci tovar a opatrenia proti obchádzaniu

{COM(2025) 989 final} - {SEC(2025) 989 final} - {SWD(2025) 987 final} -
{SWD(2025) 988 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu revízie nariadenia o mechanizme uhlíkovej kompenzácie na hraniciach
A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
<p>Nariadenie (EÚ) 2023/956, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (ďalej len „CBAM“), nadobudlo účinnosť v októbri 2023. Do konca roka 2025 je vo svojej prechodnej fáze. Konečný režim, ktorý bude zahŕňať finančné záväzky, sa bude uplatňovať od roku 2026.</p> <p>Mechanizmom CBAM sa zabezpečuje, aby sa na dovoz vzťahovala cena uhlíka, ktorá je rovnocenná cene, ktorej čelia domáci výrobcovia v rámci systému EÚ na obchodovanie s emisiami (EU ETS). Ide o kľúčový nástroj na zabezpečenie toho, aby zvýšené ambície EÚ v oblasti klímy neboli ohrozené únikom uhlíka, ku ktorému by mohlo dochádzať, keď spoločnosti so sídlom v EÚ presunú výrobu uhlíkovo náročného tovaru do krajín s menej prísnyimi politikami v oblasti klímy alebo keď sa výrobky z EÚ nahradia uhlíkovo náročnejším dovozom. Mechanizmus CBAM zohráva kľúčovú úlohu aj pri obmedzovaní emisií skleníkových plynov (ďalej len „GHG“) za hranicami EÚ. Dosahuje sa to podnecovaním zahraničných vývozcov, aby dekarbonizovali svoju výrobu, a keďže v rámci mechanizmu CBAM sa odpočítava cena uhlíka skutočne zaplatená v krajine pôvodu, stimulovaním tretích krajín, aby zaviedli alebo posilnili svoje vlastné systémy stanovovania cien uhlíka. Súčasný návrh mechanizmu CBAM však nie je úplne účinný v predchádzaní úniku uhlíka, v stimulovaní dekarbonizácie a viedol k určitým ťažkostiam pri vykonávaní. Konkrétne sa v ňom neriešia riziká úniku uhlíka v prípade nadväzujúcich výrobkov, riziko vyhýbania sa mechanizmu CBAM a dostatočne sa nezohľadňuje úsilie výrobcov elektriny z tretích krajín zamerané na dekarbonizáciu.</p>
Čo by sa malo dosiahnuť?
<p>Celkovým cieľom legislatívneho návrhu je posilniť účinnosť mechanizmu CBAM, a to aj riešením rizika úniku uhlíka v prípade nadväzujúcich výrobkov a podporou dekarbonizácie uskutočniteľným a nákladovo účinným spôsobom, čím sa znížia emisie GHG a bude sa bojovať proti zmene klímy na celom svete.</p> <p>Konkrétne je cieľom i) zmierniť riziko úniku uhlíka v prípade nadväzujúcich výrobkov; ii) posilniť presadzovanie mechanizmu CBAM a odrádzať od praktík vyhýbania sa povinnostiam a iii) podporiť dekarbonizáciu dovozu elektriny.</p>
Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ (subsidiarita)?
<p>Znižovanie emisií GHG je vo svojej podstate cezhraničným problémom a vyžaduje si účinné opatrenia v čo najväčšom meradle. EÚ ako nadnárodná organizácia má dobré predpoklady na to, aby na svojom území zaviedla účinnú politiku v oblasti klímy tak, ako to urobila v prípade zavedenia mechanizmu CBAM a systému EU ETS. Jediným zmysluplným spôsobom zabezpečenia rovnocennosti medzi politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na vnútornom trhu EÚ a politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na dovoz je prijať opatrenia na úrovni Únie. Okrem toho potreba minimalizovať administratívne náklady sa najlepšie dosiahne prostredníctvom konzistentných pravidiel pre celý jednotný trh. Každá revízia mechanizmu CBAM by sa preto mala uskutočniť na úrovni EÚ.</p>
B. Riešenia

Aké sú jednotlivé možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?

Ide o tri odlišné, ale vzájomne prepojené problémy. Pre každý z nich sa posúdili rôzne možnosti a určila sa uprednostňovaná možnosť.

Únik uhlíka v prípade nadväzujúcich výrobkov: Preskúmali sa tri možnosti, pričom každá z nich odráža odlišnú úroveň pokrytia na základe rozšírenia rozsahu pôsobnosti na nadväzujúce výrobky. Vychádzajú z i) filtrov odrážajúcich riziko úniku uhlíka (konkrétne zvyšovanie nákladov na emisie oxidu uhličitého a intenzitu obchodu) a zo ii) spodnej hranice emisií z výroby v EÚ s cieľom obmedziť rozšírenie rozsahu pôsobnosti na nadväzujúce výrobky s vysokou relevantnosťou z hľadiska klímy. Zvážila sa aj technická uskutočniteľnosť priradovania emisií vybranému nadväzujúcemu tovaru. Návrh sa zameriava na nadväzujúci tovar s vysokým obsahom ocele a hliníka, ako bolo oznámené aj v Akčnom pláne Komisie pre oceľ a kovy.

Možnosť 1 predstavuje ciele rozšírenie na nadväzujúci tovar s najvyšším rizikom úniku uhlíka s vysokou relevantnosťou z hľadiska klímy. Možnosť 2 je vyváženým rozšírením pôsobnosti na nadväzujúci tovar, v prípade ktorého existuje riziko úniku uhlíka a ktorý má vysokú relevantnosť z hľadiska klímy. Možnosť 3 predstavuje široké rozšírenie pôsobnosti na všetok nadväzujúci tovar, v prípade ktorého sa predpokladá riziko úniku uhlíka.

Opatrenia proti vyhýbaniu sa povinnostiam: Zvažovali sa dve možnosti riešenia problémov vyhýbania sa povinnostiam, ako je nesprávne deklarovanie emisií a zneužívajúce praktiky.

V rámci možnosti 1 sa stanovuje zahrnutie výrobného šrotu medzi prekursorov CBAM. Komisia sa takisto oprávňuje, aby v prípade deklarovania skutočných emisií požadovala dodatočné dôkazy na preukázanie miesta výroby. Toto oprávnenie na zlepšenie výsledovateľnosti tovaru by bolo obmedzené na podskupinu číselných znakov KN a pôvodov s najvyšším rizikom nesprávneho deklarovania intenzity emisií.

V rámci možnosti 2 sa stanovuje zahrnutie výrobného šrotu aj spotrebiteľského šrotu medzi prekursorov CBAM. Okrem toho by sa oprávnenie požadovať dodatočné dôkazy o mieste výroby vzťahovalo na všetky číselné znaky KN a pôvod.

Obe možnosti majú aj dve spoločné politické opatrenia: 1. poskytnúť Komisii právomoc podrobnejšie špecifikovať číselné znaky KN s cieľom lepšie zachytiť konkrétne materiálové zloženie jednotlivých výrobkov, ktoré patria pod daný číselný znak KN v rámci rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM; 2. poskytnúť Komisii právomoc podmieniť používanie skutočných emisií dodatočnými podmienkami pre identifikovaný tovar, s ktorým sa spája vysoké riziko zneužívajúcich praktík.

Elektrina

Zvažovali sa štyri možnosti. Tie sa líšia, pokiaľ ide o metodiku výpočtu emisného faktora a podmienky deklarovania skutočných hodnôt. Zahŕňajú štyri možné kombinácie dvoch hlavných možností politiky, ktorými sú: i) zachovanie emisného faktora CO₂ vyvážajúcej krajiny alebo prechod na priemerný emisný faktor sústavy vyvážajúcej krajiny; ii) úprava kritéria týkajúceho sa preťaženia odkazovaním na neexistenciu štrukturálneho preťaženia alebo jeho úplné odstránenie. Všetky možnosti zahŕňajú upravené kritérium týkajúce sa zmlúv o nákupe elektriny, v ktorom sa objasňuje, že zahŕňa len fyzické zmluvy o nákupe elektriny, pričom jeho rozsah pôsobnosti sa rozširuje aj na nepriame zmluvy o nákupe elektriny. Všetky možnosti zahŕňajú aj zmeny podmienky týkajúcej sa nominácií kapacity, ktorá by sa mala uplatňovať len v prípade explicitného pridelovania kapacity.

Uprednostňované možnosti

V tomto posúdení vplyvu sa podporuje kombinácia **možnosti 2, pokiaľ ide o rozšírenie pôsobnosti na nadväzujúce výrobky, možnosti 1, pokiaľ ide o zložku zameranú na opatrenia proti vyhýbaniu sa**

povinnosti a možnosti 4, pokiaľ ide o elektrinu (prechod na priemerný emisný faktor sústavy vyvážajúcej krajiny, upravené kritériá týkajúce sa zmlúv o nákupe elektriny a nominácie kapacity a odstránenie kritéria súvisiaceho s preťažením), keďže sa očakáva, že prinesú jasné environmentálne prínosy v porovnaní so súčasnou koncepciou mechanizmu CBAM, pričom zostanú primerané rozsahu problémov a dodatočná administratívna záťaž sa udrží na minime.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Z verejnej konzultácie vyplynulo, že riziko úniku uhlíka v prípade nadväzujúcich výrobkov sa vo všeobecnosti považuje za problém, ktorý je potrebné riešiť zahrnutím nadväzujúceho tovaru do rozsahu mechanizmu CBAM. Podobne jasná väčšina potvrdila, že existujú riziká obchádzania, ktoré si vyžadujú ďalšie posilnenie nariadenia o mechanizme CBAM. Okrem toho bola vyjadrená podpora väčšej detailnosti informácií o materiálovom zložení rôznych výrobkov v rámci číselných znakov KN. Pokiaľ ide o elektrinu, veľká väčšina zainteresovaných strán vo verejnej konzultácii uviedla, že súčasné štandardné hodnoty používané v mechanizme CBAM sú neprimerané, a podporila zmenu podmienok používania skutočných emisií. Pokiaľ ide o druhý aspekt, konzultácie viedli aj ku konkrétnym odporúčaniam na revíziu kritérií týkajúcich sa zmlúv o nákupe elektriny, preťaženia siete a nominácií spojovacích vedení, ktoré sa považujú za nepraktické alebo nezosúladené s realitou na trhu. Výsledok verejnej konzultácie potvrdil spätnú väzbu od zainteresovaných strán získanú prostredníctvom iných fór.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Uprednostňovanou možnosťou je kombinácia možnosti 2 na riešenie rizík úniku uhlíka v prípade nadväzujúcich výrobkov, možnosti 1 na riešenie vyhýbania sa povinnostiam a možnosti 4 na riešenie elektriny. Týmto balíkom politik sa zaisťujú jasné environmentálne prínosy, znižuje riziko úniku uhlíka a podporuje dekarbonizácia uskutočniteľným a nákladovo účinným spôsobom. Konkrétne v prípade rozšírenia pôsobnosti na nadväzujúce výrobky v rámci možnosti 2 sa odhaduje zníženie ročných emisií GHG do roku 2030 približne o 0,7 Mt emisií ekvivalentu CO₂. Odhaduje sa, že aj táto možnosť výrazne prispeje k zníženiu úniku uhlíka. Uprednostňovaná možnosť na riešenie vyhýbania sa mechanizmu CBAM poskytuje potrebné záruky na zabezpečenie toho, aby sa neohrozila účinnosť a environmentálne prínosy mechanizmu CBAM. Pokiaľ ide o elektrinu, uprednostňovanou možnosťou sa zabezpečí lepšie zohľadňovanie úsilia vyvážajúcich krajín o dekarbonizáciu a zároveň sa zjednoduší vykazovanie skutočných hodnôt emisií.

Makroekonomické vplyvy sú minimálne a väčšinou vyplývajú z rozšírenia pôsobnosti na nadväzujúce výrobky. V niektorých nadväzujúcich odvetviach sa očakáva mierny nárast produkcie EÚ. Pokiaľ ide o sociálne vplyvy, v prípade rozšírenia pôsobnosti na nadväzujúce výrobky sa v rámci uprednostňovanej možnosti predpokladá malé zvýšenie zamestnanosti o 0,05 % v zahrnutých nadväzujúcich odvetviach.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Makroekonomické náklady sú zanedbateľné, odhadovaná zmena HDP EÚ je menšia ako -0,001 %. Podobne aj vplyv na ceny súkromnej spotreby je okrajový.

Očakávajú sa administratívne náklady a náklady podnikov a orgánov na dodržiavanie súladu (vnútroštátne príslušné orgány a colné orgány), ktoré vyplývajú najmä z rozšírenia pôsobnosti na nadväzujúce výrobky. Hoci je ťažké presne posúdiť tieto náklady, z odhadov založených na prieskumoch zainteresovaných strán vyplýva, že v rámci uprednostňovanej možnosti rozšírenia pôsobnosti na nadväzujúce výrobky by súhrnné

opakujúce sa náklady pre podniky mohli okrem jednorazových nákladov vo výške 31 miliónov EUR dosiahnuť 8 až 43 miliónov EUR ročne. Odhadované opakujúce sa náklady orgánov na presadzovanie právnych predpisov sa pohybujú od 1,3 milióna EUR do 10,0 milióna EUR pre všetky členské štáty spolu. Uprednostňovaná možnosť riešenia vyhýbania sa povinnostiam by viedla k zanedbateľným dodatočným administratívnym nákladom pre orgány a jej vplyv na podniky je takisto obmedzený. Očakáva sa, že uprednostňovaná možnosť pre zložku týkajúcu sa elektriny neprinesie žiadne dodatočné administratívne náklady a náklady na dodržiavanie súladu pre dovozcov z EÚ ani výrobcov elektriny z tretích krajín, ale skôr ich zníži v dôsledku zjednodušenia podmienok na vykazovanie skutočných emisií.

Aký je vplyv na MSP a konkurencieschopnosť?

V októbri 2025 Rada a Európsky parlament prijali nariadenie (EÚ) 2025/2083 o zjednodušení mechanizmu CBAM, ktorým sa okrem iných zlepšení zaviedla výnimka *de minimis* s prahovou hodnotou 50 ton, na základe ktorej by 99 % emisií zostalo v rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM, pričom by sa oslobodilo približne 90 % dovozcov. Tým sa výrazne obmedzuje administratívna záťaž MSP a prinášajú sa prínosy pre menších dovozcov nadväzujúcich výrobkov. Rozšírenie pôsobnosti mechanizmu CBAM na nadväzujúce výrobky má mierny vplyv na absolútny počet dovozcov z radov MSP zahrnutých do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM. Podiel dovozcov z radov MSP predstavuje približne 50 % dodatočných dovozcov v rozsahu pôsobnosti. To predstavuje ďalších 3 800 – 3 900 dovozcov z radov MSP. Uprednostňovaný balík politických opatrení má mierne pozitívny vplyv na celkovú konkurencieschopnosť. Spomedzi všetkých troch zložiek by rozšírenie pôsobnosti na nadväzujúce výrobky malo najvýznamnejší vplyv na konkurencieschopnosť, pretože vyrovnáva podmienky pre domáce a dovážané nadväzujúce výrobky s vysokým obsahom ocele a hliníka, pokiaľ ide o náklady na emisie oxidu uhličitého, ktorým čelia.

Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?

Odhaduje sa, že rozšírenie pôsobnosti na nadväzujúce výrobky v rámci možnosti 2 prinesie v roku 2030 príjmy približne vo výške 0,58 miliardy EUR, zatiaľ čo opatreniami proti vyhýbaniu sa povinnostiam sa prispeje k tomu, aby sa príjmy skutočne vybrali.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Žiadny iný významný vplyv.

Proporcionalita?

Uprednostňovanou možnosťou sa dosahujú ciele iniciatívy primeraným spôsobom.

D. Nadväzné opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Mechanizmus CBAM bude podliehať pravidelným preskúmaniam, ako je stanovené v nariadení o mechanizme CBAM. Uplatňovanie navrhovaných zmien nariadenia posudzovaných v rámci tohto posúdenia vplyvu sa preskúma v kontexte správ o preskúmaní vykonávania mechanizmu CBAM každé dva roky, ako sa stanovuje v článku 30 nariadenia o mechanizme CBAM.